

תת"ע 7092/03/15 - מדינת ישראל נגד נוריאל עופר

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
תת"ע 7092-03-15 מדינת ישראל נ' עופר

בפני בעניין:	כבוד השופטת שרית זוכוביץ-אורי מדינת ישראל
המאשימה	על ידי ב"כ עו"ד גלעד משולם נגד נוריאל עופר
הנאשם	על ידי ב"כ עו"ד שי ויזלברג - סנ"צ

גזר דין

העבירה והעבר

הנאשם הודה והורשע בכתב אישום המייחס לו עבירות מיום 10.1.15 של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה מ- 6 חודשים (בשנת 2008) ונהיגה כשרישיון הרכב פקע ביום בשנת 2013, בניגוד לסעיפים 2 ו-10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961.

הנאשם בן 46, בעל רישיון נהיגה משנת 1987 צבר לחובתו 42 הרשעות תעבורה קודמות מתוכן 7 עבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע מעל 6 חודשים אחרונה משנת 2014 ועבירה של נהיגה בפסילה.

לנאשם עבר פלילי שלא ניתן לגביו פירוט.

הנאשם הורשע בשנת 2014 במסגרת פ"ל (י-ם) 1560-08-14 בעבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע מעל 6 חודשים ריצה עונש מאסר בעבודות שירות של 4 חודשים (מתוכם 3 חודשים שהופעלו מתיק קודם) והושת עליו מאסר על תנאי בר הפעלה בתיק זה של 7 חודשים.

תסקיר שירות המבחן

שני תסקירים הוגשו בעניינו של הנאשם. על פי התסקיר מיום 1.5.16 מדובר בנאשם המתקשה לקבל אחריות על האופן בו הוא מנהל את חייו, הסובל מטשטוש גבולות וחזרה על דפוסי התנהגות הרסניים.

מאידך הביע הנאשם שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי ונכונות להשתלב בתהליך טיפולי ועל כן המליץ שירות המבחן על תקופת ניסיון טיפולי .

בתסקיר המשלים מיום 10.10.16 המליץ שירות המבחן על הארכת התנאי התלוי ועומד כנגד נאשם , על הטלת צו של"צ בהיקף של 150 שעות ועל צו מבחן למשך שנה. על פי התסקיר השתלב הנאשם היטב בקבוצה טיפולית ייעודית לעבירות תעבורה, הוא קשוב, מגלה עניין, רצינות ויכולת להפנים את הכלים הנלמדים בקבוצה.

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה כי יושת על הנאשם עונש מרתיע של חצי שנת מאסר בפועל בנוסף להפעלת עונש המאסר המותנה של 7 חודשים, מאסר על תנאי מרתיע ומשמעותי, פסילה ארוכה, פסילה על תנאי, וקנס.

לטענתו מדובר בנאשם מסוכן הנוהג שוב ושוב לאורך שנים רבות בהן אין לו רישיון נהיגה תקף שגם מאסר מותנה אינו מרתיעו מלשוב ולאחוז בהגה.

ב"כ הנאשם ביקש להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם על פי המלצת שירות המבחן וזאת לנוכח ההליך השיקומי שהנאשם מצוי בו. לטענתו יש להתחשב בכך שהנאשם הסדיר את רישיון הנהיגה ועל כן יש לתן לו הזדמנות שיקומית אמיתית.

ב"כ הנאשם הפנה לתיקים 9186-01-12 ו- 5867-04-14 בהם הוארך מאסר מותנה כאשר ישנו תסקיר המעיד על שיקום.

חומרת העבירה ומתחם הענישה

מי שנוהג ללא רישיון נהיגה תקף מזלזל בחוק ומעמיד בסכנה את עצמו ואת יתר עוברי הדרך, ואף נעדר ביטוח חובה לנהיגתו.

כמו כן כשירותו של הנאשם לנהוג לאחר זמן כה רב מוטלת בספק, וכדברי כב' השופטת ד' ורד בתת"ע (ת"א) 908-05-11 **מדינת ישראל נ' רג'ואן**, לא פורסם (מיום 23.1.12):

"נהיגה ללא רישיון תקף שפקע לפני שנים רבות אינה מגלמת אך ורק עבירה טכנית. לשם חידוש הרישיון על הנאשם לעבור מבחן מעשי ועיוני היות וההנחה היא כי נוכח הזמן הרב שחלף, ההכשרה לנהיגה שקיבל בעבר אינה עוד אפקטיבית."

וראו עוד פל' (רמ') 165/07 **מדינת ישראל נ' סולטן**, לא פורסם (מיום 9.7.09) .

במקרה דנן היה הנאשם נעדר רישיון נהיגה משך למעלה מ-6 שנים נכון ליום ביצוע העבירות.

מתחם הענישה לעבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למשך תקופה ארוכה נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל עד שנה, תלוי בתדירות ביצוע העבירה, בשאלה אם המחדל הוסר ובנסיבות אישיות של הנאשם.

ברע"פ 8013/13 **מסעוד נ' מדינת ישראל** לא פורסם (מיום 18.12.13), נדון ערעורו של נאשם בעל עבר מכביד שהורשע בנהיגה בפסילה, בנהיגה ללא רישיון שפקע בשנת 1999 ונהיגה ללא ביטוח תקף שהושתו עליו מאסר בפועל בן שנה, שנת מאסר על תנאי, פסילה בפועל ל-4 שנים ופסילה על תנאי של 6 חודשים. הערעורים שהגיש הנאשם על חומרת הענישה הן בבית המשפט המחוזי והן בבית המשפט העליון נדחו.

בפסק דינו הטעים כב' השופט סולברג כי רחמנות יתירה על מי שנוהג פעם אחר פעם ללא רישיון נהיגה היא אכזריות כלפי יתר עוברי הדרך, וכדבריו המתאימים למקרה דנן להפליא:

"**אדרבה, העונש שהוטל על המבקש אינו חמור, והריהו כורח הנסיבות, על מנת שהמבקש יפנים סוף סוף דבר פשוט וברור: אין לנהוג ללא רישיון נהיגה. המבקש נוהג משנת 1997, ומאז צבר לחובתו 28 הרשעות בעבירות תעבורה, מרביתן - בעבירות חמורות. מאז שנת 1999 - מזה 14 שנים - אין בידי המבקש רישיון נהיגה תקף; והוא בשלו, ממשיך בנהיגה, חרף שלילת רישונו 6 פעמים לתקופה כוללת של 112 וחצי חודשים. נתתי דעתי על האמור בתסקיר שירות המבחן, אשר מצדיק מידה מסוימת של רחמים, אך בנסיבות הכוללות אין הצדקה להתערב בעונש שנקבע בגזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה. המאסר לבטח יכביד ויקשה על המבקש, אב לשני ילדים קטנים... ברם, במעשיו ובמחדליו העיד המבקש על עצמו כי מורא החוק אינו חל עליו. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל הולכי רגל תמימי-דרך ואל שאר המשתמשים בכביש. אין הצדקה לחשפם לסכנת נפשות, וגם לא לנזקים כספיים הנובעים מן הקושי להיפרע ממי שגרם לפגיעה בתאונת דרכים כשאינו מחזיק ברישיון ואיננו מבוטח.**"

ברע"פ 5755/13 **עודה נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 13.11.13) נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה בפסילה, נהיגה כשרישיונו לא תקף משנת 1998, אי ציות להוראות שוטר, נהיגה ללא חגורת בטיחות וללא ביטוח. הנאשם בעל עבר תעבורתי הכולל 37 עבירות קודמות ביניהן עבירות זהות ומעולם לא הושתו עליו מאסר על תנאי או מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל בן 8 חודשים, מאסר על תנאי של 7 חודשים ל-3 שנים, קנס בסך 1500 ₪, פסילה למשך 81 חודשים, תוך הפעלת עונש פסילה על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

בית המשפט המחוזי קבע כי על אף שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם היה מקום להתחשב בעובדה שבעבר הוטלו על הנאשם עונשים קלים יחסית, ולכן גם אם יש הצדקה לחומרת הענישה יש לעשות כן באופן הדרגתי ואין מקום להשית מאסר בפועל. בית המשפט העמיד את תקופת מאסרו למשך 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות, ותקופת הפסילה קוצרה ל- 65 חודשים. הערעור הנוסף שהגיש הנאשם על אורך תקופת הפסילה נדחה על-ידי בית המשפט העליון.

בעפ"ת (ב"ש) 13767-06-15 **אבו קרעאן נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 6.7.15) הורשע הנאשם בשתי עבירות

של נהיגה ללא רישיון שפקע 7 שנים קודם לכן ובנהיגה במהירות מופרזת. לנאשם 53 עבירות קודמות ביניהן עבירות נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה בפסילה ולחובתו אף עבר פלילי. בעבר הושתו על הנאשם מאסרים מותנים שהיו ברי הפעלה והופעלו במסגרת גזר הדין. בית המשפט גזר על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר מותנה של 6 חודשים במצטבר, 36 חודשי פסילה בפועל והפעלת 4 חודשי פסילה על תנאי במצטבר. כמו כן חולטה התחייבות כספית וקנס בסך 2000 ₪. ערעור הנאשם התקבל ונקבע כי היות ובהרשעתו הקודמת של הנאשם הושתו עליו 5 חודשי מאסר בפועל בלבד, אין לגזור עליו כפול מזה הגם שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם. בית המשפט קבע כי יש להחמיר את הענישה באופן הדרגתי. בית המשפט הפחית את תקופת המאסר ל- 9 חודשי מאסר בפועל ועונש המאסר על תנאי הופעל חלקו בחופף וחלקו במצטבר. סה"כ הושתו על הנאשם 13 חודשי מאסר בפועל. יתר הרכיבים נותרו ללא שינוי.

בתת"ע (פ"ת) 1752-04-14 **מדינת ישראל נ' גרמה**, לא פורסם (מיום 12.3.15) הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף שפקע 24 שנים קודם לנהיגתו וללא ביטוח. בית המשפט קבע כי יש למקם את הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה היות ומשנת 2009 לא נרשמו לחובתו של הנאשם עבירות תעבורה והיות ומצבו הבריאותי קשה. לפיכך הושתו על הנאשם 10 חודשי מאסר על תנאי, 12 חודשי פסילה בפועל, 12 חודשי פסילה על תנאי ו- 1500 ₪ קנס.

כאשר מדובר בנאשם בעל הרשעות קודמות דומות אין למקמו בתחתית מתחם הענישה ויש להשית עליו בין מאסר ארוך על תנאי לבין מאסר בפועל של כשנה ואף למעלה בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בעברו ובנסיבות ביצוע העבירה.

קריטריון רלוונטי נוסף הינו הדרגתיות הענישה. דהיינו יש לבחון מה העונשים שהושתו על הנאשם בעבר בגין מעשים דומים ולהענישו בהדרגתיות ביחס אליהם.

עם זאת בשעה שמדובר בעבירה חוזרת ושבגינה אף תלוי ועומד עונש מאסר בר הפעלה נע העונש ההולם בין 6 חודשי מאסר בפועל ל- 24 חודשים, שיכול וחלקם או כולם יבוצעו בחופף עם הפעלת המאסר על תנאי. (ראו פ"ל (ת"א) 9929-08-13 **מדינת ישראל נ' שלום**, לא פורסם (11.3.14)).

הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיווידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם ערך חיי אדם ושלומו הציבור, עת נהג ללא רישיון נהיגה, ללא רישיון רכב וללא ביטוח וסיכן בכך את עוברי הדרך ופגיעה בשלטון החוק.

ידוע כי הארכת תנאי תעשה בנסיבות מיוחדות כשהכלל הוא כי עונש על תנאי יופעל.

קיימים שלושה תנאים חלופיים להארכת המאסר על תנאי והם: עונש המאסר על תנאי הושת לפני למעלה מעשור, העונש בלתי מידתי ביחס לחומרת העבירה או שהנאשם שינה דרכיו והשתקם למן מועד ביצוע העבירה והשתת עונש המאסר בפועל תגרום לו נזק ממשי ואף עלולה לפגום בשיקומו. [ראו ת"פ (ת"א) 3696/09 **מדינת ישראל נ' צברי**, לא פורסם (מיום 2.12.12) ובתת"ע (י-ם) 11-09-14 **מדינת ישראל נ' בורנשטיין**, לא פורסם (מיום 23.1.14)].

פגיעה בשיקום הנאשם תבחן רק כאשר יש סיכוי אמיתי לשיקום הנאשם, וראו רע"פ 7391/08 **מחאנג'ה נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 10.7.08) פסקה 20 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה:

"שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה"

במקרה זה עמד שירות המבחן על תהליך שיקומי משמעותי שעובר הנאשם בקבוצות טיפוליות, כשהוא מייעד לו השתתפות בקבוצות טיפוליות שאף אינן קשורות בתעבורה כדי לשקמו לחלוטין מהדפוס העברייני שהיה הנאשם שרוי בו. בנוסף ריפא הנאשם את הפגם וחידש את רישונו לאחר שהכריז פשיטת רגל ומשכך איין את הסיכון הנובע מנהיגה ללא רישיון.

המחוקק ראה חשיבות בשיקול השיקומי מבין שיקולי הענישה הקיימים, עת קבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 בסעיף 40ד(א) כי ניתן לחרוג מהעונש המקובל בשל שיקול שיקומי של ממש:

" קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969."

בפ"ל (ת"א) 9092-11-12 **מדינת ישראל נ' גהן**, לא פורסם (מיום 27.1.13), נדון ההיבט השיקומי ביחס להארכת תקופת התנאי בהרחבה. אף שם נדון נאשם שהורשע בעבירות תעבורה ביניהן נהיגה בפסילה כשתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה. שם נקבע כי מתן ביטוי הולם לשיקול השיקומי הוא בעל חשיבות לחברה כולה ולא רק לנאשם:

" הרציונל העומד ביסוד פסיקה זו, הוא רציונל פשוט, שהשכל הישר וטובת הציבור בבסיסו. נאשם אשר חוזר ומבצע עבירות קשות, אך מבקש לשנות מדרכיו, לעלות על דרך הישר, ומבטא רצון כן ואמיתי אשר מתבטא לא רק בהבל פיו, אלא נתמך בראיות מוחשיות, בחוות דעת טיפוליות מקצועיות, נאשם כזה, מן הראוי לסטות מהעונש שראוי למדוד לו, ולבכר תחת זאת, ענישה שיהיה בה דגש על היבטים שיקומיים."

אין ספק, אם יצליח שיקומו של העבריין במקרה כזה, יטיב הדבר עם החברה כולה. לכן, במקרה המתאים, יעדיף ביהמ"ש להקל בעונשו של העבריין כדי לאפשר לו להתמיד בדרך הישר, מתוך ראיית טובת הציבור."

ובע"פ 8092/04 חביב נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 10.9.06), ניתן דגש לאינטרס הציבורי שבהארכת תנאי במקרים המתאימים:

"מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו של עבריין מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב"

לא נעלמו מעייני יתר שיקולי הענישה, של גמול, הרתעה ומניעה. לא נעלם מעייני האינטרס הציבורי שבהענשת מי שהרהיב עוז ונהג חרף פקיעת רישונו משך מעל 6 שנים וחרף המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו.

אולם אני סבורה כי במקרה דנן חברו יחדיו השיקולים האינדיבידואליים של הנאשם עם שיקולי הציבור בכללותו לאותה המטרה וכי בסופו של דבר ישנו סיכוי ממשי כי הנאשם לא יבצע עבירות נוספות ויחדל מלסכן את ציבור עוברי הדרך.

בתת"ע 9186-01-12 מדינת ישראל נ' מזרחי, לא פורסם (מיום 10.12.13), אליו הפנה ב"כ הנאשם, הוארך המאסר המותנה שהיה תלוי כנגד נאשם שהורשע בעבירות דומות, בעקבות תסקיר חיובי שהעיד על תהליך שיקומי ראשוני שעשוי להבשיל לתהליך שיקומי של ממש.

משכך ולאחר ששקלתי בכובד ראש את כלל שיקולי הענישה ואת מתחם הענישה הסביר, החלטתי להימנע מהפעלת התנאי.

החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהעמיד את הנאשם במבחן שיסייע לו להשתקם וכן לשלבו בתכנית של"צ אך באופן מחמיר משהוצע. היות והנאשם חידש רישונו תקוצר תקופת הפסילה.

לפיכך, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

1. תשלום קנס בסך 750 ₪, אשר ישולם ב-3 תשלומים חודשיים, החל מיום 17.5.2017.

2. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 11 חודשים.

הנאשם יפקיד רישונו או אישור משרד הרישוי על העדר רשיון, במזכירות בית המשפט, לא יאוחר מיום 18.4.17.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

3. פסילה מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שעניינם נהיגה בפסילת עמוד 6

רישיון או נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף (למעט רישיון נהיגה שפקע עד שנה).

4. אני מורה על הפעלת עונש המאסר למשך 7 חודשים, כפי שנפסק על תנאי ע"י בימ"ש לתעבורה בירושלים בתיק 4642-10-11 ביום 21.5.14 למשך שנתיים נוספות.

5. הנאשם יחתום היום על התחייבות על סך של 5,000 ₪, לפיה לא יעבור על הוראות סעיף 10(א) לפקודת התעבורה למעט רישיון נהיגה שפקע עד שנה למשך שלוש שנים מהיום.
לא יחתום יאסר למשך 10 ימים.

6. הנאשם יבצע 200 שעות שירות לתועלת הציבור כמוסכם עם שירות המבחן במסגרת מינהל קהילתי "חומת שמואל".

שירות המבחן יוכל לשנות את מקום ביצוע העבודות ללא צורך בהחלטה שיפוטית.

היה והנאשם לא יבצע את השעות במלואן, כי אז יבחן הטלת עונש חלופי לרבות מאסר.

7. ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך שנה מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן ויבצע בדיקות לגילוי צריכת סמים ו/או אלכוהול ככל שיידרש ע"י שירות המבחן.

מובהר לנאשם כי אם לא ימלא כנדרש את המוטל עליו, או אם יורשע בעבירה פלילית או בעבירת תעבורה כלשהי, בהיותו חסר רישיון נהיגה, ישוב ביהמ"ש וידון בעונש שיוטל עליו.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א אדר תשע"ז, 09 מרץ 2017, במעמד הצדדים .